

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

Bd. Regele Ferdinand No. 5.
(Tipografia Lovrov & Co.)

A R A D.

Redacția din ORADEA:
Strada Regele Carol II. No. 14.Redacția pentru Banat: TIMIȘOARA,
Hotel „Ferdinand” camerele Nr. 21 și 22.

DIRECTOR:

CONST. I. ȘTEFĂNESCU

Apare zilnic la orele 3 după amiază

15 ani dela desrobirea ținuturilor arădane

Se sărbătoresc mâine, prin adunări populare și prin parastase oficiate în amintirea martorilor arădani în tot județul Aradului, 15 ani de când ținuturile noastre au ajuns să-și vadă și ele, visul cu ochii: desrobirea de sub călcăiul.

Zi de mare praznic este aceasta, pentru că ne-a învrednicit Dumnezeu, pe noi dintre atâtea generații de români ai ținuturilor arădane cari au luptat să vadă odată liber pământul strămoșilor lor, să ne știm în țara noastră, stăpâni pe soarta noastră și scăpați de toată umilinta, de toată tortura și cazna, de toată hula și blestemăția de care au avut parte dela dușmanii noștri de veacuri români vremurilor dinaintea noastră.

Zi de mare praznic este aceasta, dar totodată și o zi de mare răspundere.

Suntem chemați în această zi să pomenim pe cei ce-au suferit martiraj dela unguri în zilele dela revoluție până la eliberare, dar totodată și ca să ne legăm în fața lor că vom fi vrednici de suferința lor, și a atâtor martiri din celelalte vremi de împilare. Suntem chemați să dăm răspunsul cuvenit revizionistilor dela Budapesta cari răvnesc acest pământ udut cu lacrimi și cu sânge, dar și ca să ne legăm că ne vom întări țara în fața dușmanilor printr-o mare cuminenție, prin bună frățietate între români, prin izgonirea dintre noi a patimilor cari ne slăbesc de-o vreme încoace, prin muncă și prin stăpânirea parazitismului.

Să nu uităm că orice altfel de pomenire a martirilor este nevrednică și se răzbină!

Jertfa ultimă a ținuturilor arădane

Ținuturilor arădane li-a fost hărăzit să fie desrobite mai târziu decât celelalte plaiuri românești subjugate, după ce-au avut în acest timp să-și aducă jertfe peste jertfe pe altarul suferințelor seculare.

Sărbătoarea ce s'a început și pentru ținuturile noastre odată cu prăbușirea fostei monarhii austro-ungare, a ținut foarte puțin. Încă din a doua jumătate a lunii Decembrie 1918, ungurii desmeticiți din zăpăceala în care i-a băgat revoluția, au trecut la ofensivă. Am dezarmat cu prilejul vizitei la Arad a generalului Berthelot gărzile românești, au trecut apoi în județ și au dezarmat gărzile, au ținut satele sub teroare, au ucis, au luat oameni ca să-i ducă să le facă judecată sumară în Unghia.

Luni de zile ținuturile noastre au fost teatrul unor sălbătici de cari se înfioară și astăzi cine le-a trăit.

Doi frunțași ai vieții românești din Arad, păr. Florian Codreanu și profesorul Traian Mager, au adunat datele acestei cumplite tragedii din iarna 1918—1919, și Liga Antirevizionistă din Arad le-a publicat acum într-o broșură, ca să fie împărțită la adunările de mâine și poimâine.

Cititorii vor afla din cele ce urmează datele acestor jertfe românești, cu cari au umplut paharul suferințelor neamului nostru bandiții ce-au reprezentat în ținutul nostru ultimele zvârcoliri ale stăpânirii maghiare.

Martirii dela Șumand, Siclău etc.

Pe linia Sântana—Ollaca a operat un detașament de unguri sub comanda locotenentului Endrész József din Șumand. Se zice că azi e ofițer în armata ungurească.

Din porunca acestui Endrész, au fost uciși în chipul cel mai îngrozitor în noaptea de 8 spre 9 Aprilie 1919 tinerii preoți Cornel Leucă și Cornel Popescu din Șumand, iar notarul Florian Heredeu abia a scăpat cu fuga, rănit de gloanțele detașamentului.

Tot acest Endrész a dat porunca pentruuciderea a patru ollăcani, dintre cari unul, Ignat Ungureanu, a fost împușcat în gara Ollăcii, iar Teodor Rediș, Gheorghe Ioanovici și Ioan Ioanovici, au fost uciși și aruncați în

canalul morilor, în locul unde au fost aruncați și cei doi preoți din Șumand.

Tot acolo au fost uciși și aruncați în canal doi prizonieri ruși. Unul dintre ei a ajuns până la moara din Siclău, de unde a fost apoi scos și înmormântat de garda națională română dela Siclău.

Tot oamenii de sub comanda lui Endrész, dacă se pot numi oameni, au ucis la Nădab la 8 Februarie 1919 pe Ioan Popa, de 52 ani, iar la 9 Aprilie pe Pascu Jurjuț, de 54 ani, pe soția acestuia Iuliana născută Gâț, de 38 ani, pe fiii lor: Ioan de 10 ani și Valeriu de 8 ani, apoi pe femeia Floarea Cosma, de 46 ani. A scăpat ca prin minune Aurel, de 12 ani, fiul lui

Pascu Jurjuț, căruia gloanțele i-au ciuruit hainele, dar nu l-au atins.

Tot banda aceasta a ucis la Cintești pe Ioan Istrate, în ziua a doua de Paști 1919. L-au scos din sat și l-au silit să-și sape groapa, și după ce și-a săpat groapa l-au omorât.

La Sărand au împușcat pe femeia Maria Varga, soția lui Nistor Varga, care însă a scăpat cu viață.

Măcelul dela Aldești

La Aldești au fost uciși la 6 Noembrie 1918 următorii: Gligor Alda, Sofia Faur Nicolae Lăscuțiu, Pavel Faur și fiul său Pavel, Ioan Faur, Elena Bardan, Elena Petroman, Anghelina Ciev, Floarea Stoia, Antiofie Verșigan, Saveta Lăscuțiu și Cosma Zopota.

Martirii din ținutul Aradului

Pe linia Sântana—Hălmași a operat o altă bandă, sub comanda sublocotenentului Delhanyi Antal și a sublocotenentului Moravetz Károly (acesta din urmă e azi notar în județul Timiș-Torontal!) Din ordinul lui Delhanyi a fost aruncat în locomotiva No. 51 Pavel Crainic din Vărfuri, iar Pavel Bogdan a scăpat ca prin minune.

Au fost împușcați la 3 Martie 1919 Ioan Luciu de 26 ani și

la 16 Februarie 1919 Petru Cotoc, de 50 ani din Leasa; Nicolae Groza de 19 ani din Hălmași; Ioan Țisca de 36 ani și Vasilie Țisca de 24 ani din Tărmure.

Femeia Maria Ciungan din Hălmași a fost împușcată la nunta fiicei sale și jefuită de banii miresei.

Toma Petrișor de 36 ani și Gheorghe Tuluvan de 22 ani, amândoi din Săliștea Bihorului, au fost împușcați la Dealul Mare.

Andrei Zezna din Oci, a fost ucis la 8 Noembrie 1918, iar Gligor Horga, tot din Oci, a fost împușcat la 4 Noembrie 1918 de Garda de Oțel.

Din Bontestți au fost uciși Alexandru Coțioiu și Mihai Zăcoiu.

Tot la 4 Noembrie 1918 a mai împușcat garda de oțel pe Culea Pasc din Brusturi și pe George Bătrănu din Vidra.

Tot din ordinul capilor de bandiți a fost prins și ucis învățătorul sublocotenent Lazar Timpa din Almaș. Acesta venise din munți la Dezna să aștepte armata română. Un jidov din Dezna l-a părat. În Vinerea mare a fost prins în casa comerciantului român, Mihaiu. În aceeași zi, pe trenul blindat, i-au sfărâmat capul cu arma. În gara Pădureni l-au aruncat într-o groapă de var. Aici l-a aflat apoi armata română și l-a înmormântat cu cinste.

Martirii dela Șiria

La Șiria au fost uciși la 19 Februarie 1919 Virginia Hotăranu și fiul ei Gheorghe, pentru vina că soțul și tatăl celor uciși, dr. Iacob Hotăranu, era conducătorul mișcării naționale din Podgorie-Banda de soldați unguri cari cutropiseră Șiria venind cu trenuri blindate, a înconjurat locuința bravei familii, și fiindcă ușile erau închise, au intrat pe ferestri. Bandiții au scornit mai apoi, după măcelul ce l-au săvârșit în casa d-lui Hotăranu, că Virginia Hotăranu i-ar fi așteptat cu un revolver, iar fiul ei Gheorghe cu un cuțit. Haita de soldați înarmați până în dinți neputând să dezarmeze o femeie și un bolnav, i-au ucis pe amândoi.

Tot la Șiria a mai fost împușcat la 29 Ianuarie 1919 Teodor Baba, care a murit la 12 Februarie în spitalul județean din Arad.

Hecatombele depe Valea Mureșului

Blestemățiile săvârșite de unguri pe Valea Mureșului s'au început mai cu seamă din ziua de 29 Decembrie, când s'a comis oribilul măcel dela Arad, cu prilejul primirii sărbătorești făcute de românii din oraș și județ generalului Berthelot.

Au fost uciși atunci la Arad (de bandele primarului Löcs, precum spune ziarul „Românul”, ale aceluiași Löcs pe care stăpânirea românească l-a lăsat apoi pe timpul paaturilor electorale să ajungă consilier comun al în Arad) locuitorii Leonte Ciorău din Sămbăteni, Lae Barna din Căvășinți, Dimitrie Raica din Măndruloc, Teodor Gligor din Arad-Șega. Mulți alții au fost răniți, iar ceilalți au scăpat numai ascunzându-se.

Francezii omoriți la Șoimoș

În sălbăticia lor, ungurii au împușcat în chip mișelesc un ofițer francez și un marocan din armata franceză. În ziua de 24 Martie 1919 ungurii primiseră ordin de retragere de pe linia Zam. La marginea comunei Șoimoș francezii au voit să-și dezarmeze, dar ungurii ziceau că vor depune armele la Arad. Francezii s'au învoit. În aceeași vreme, din trenul blindat ungurii împușcau asupra patrului franceze care umbra pe drumul Radnei. Gloanțele ungurești au ucis pe locotenentul care comanda patrula și pe un soldat marocan. A-

mândoi au fost înmormântați la 25 Martie 1919 la Lipova.

Cei 24 de martiri dela Petriș

La Petriș au fost uciși 24 de oameni, iar 2 au fost răniți.

Aici a lucrat garda de oțel formată de elevii școlii militare din Lipova, sub comanda unui locotinent.

Oameni, dintre cari unii veniau dela o înmormântare, au fost puși să-și sape groapa, apoi au fost măcelăriți. Iată numele celor uciși la 4 Noembrie 1918: Ștefan Popa de 34 ani, Ioan Oprea 66 ani, Arsenie Morar 39 ani, Pahomie Dura 33 ani, Pavel Suba 43 ani, Epifanie Fărcaș 32 ani, Nicodim Morar, Iosif Alexa de 23 ani, Nicolae Pui 57 ani, toți din Petriș, Nicolae Fărcaș 43 ani din Seliște, văduva Mitra Bărlea născ. Suba de 46 ani, din Seliște, Ioan Lăzărescu de 43 ani.

Alți uciși

La 5 Noembrie a fost ucis Petru Petrean de 28 ani, împușcat pe fereastră șezând la masă, tot atunci Petru Pianga din Ilteu. La 9 Noembrie au fost uciși: Antoniu Belev de 33 ani, Iosif Pândea de 23 ani, Gheorghe Pianga de 24 ani, Gheorghe Morar de 28 ani, Teodor Ardelean de 40 ani, Andrei Morar de 34 ani, Ioan Șuran de 26 ani, Dănilă Adam de 24 ani. La 10 Noembrie Gheorghe Roșu din Ilteu a fost luat de garda de oțel, dus și împușcat în Zam.

În Bărzava, acarul Csáki András dela calea ferată a părit pe Iosif Ardelean, de 30 ani, și pe Zamfir Bălțean de 25 ani, că au primit manifeste dela soldații români cari se întorceau din prinsoare din Germania. Garda militară a căilor ferate a ridicat pe cei doi spre a-i duce la curtea marțială din Seghedin. Nu i-au dus la Seghedin, nici la altă curte marțială sau la vreo judecatorie, ci la Gyoma, unde i-au împușcat între gară și piață.

Martirii Chirelușului

Dela Chireluș au fost luați pe sus și uciși de bandele ungurești: protopolul Augustin Târziu, Nicolae Tucudean, Teodor Herlo, Pavel Tarce și Gheorghe Burca.

S'a făcut cercetare și în privința acestor omoruri, dar ancheta a rămas ca și în cazul uciderii preoților dela Șumand, fără rezultat.

(Continuare în pag. IV-a).

Plec liniștit în vilegiatură pentru că mi-am dat blana spre păstrare blănarului **CAROL SAMT**

Arad, Palatul Földes, lângă farmacie, strada Brancovici

Procesul complotiștilor

— Apărarea cere amânarea debaterilor. — Lipsesc dintre martori, afară de doi, toți oamenii politici. — Acuzații se plâng c'au fost insultați în drum spre consiliul de război —

București, 21. Avocații apărători au cerut să se amâne debaterile procesului complotiștilor, deoparte pentru că n'a fost timp să se studieze dosarele, iar de altă parte pentru că lipsesc toți martorii principali ai apărării.

Incidentele apărării au fost respinse.

S'a hotărât să se aducă la debateri martorii cari sunt în București.

Dintre cei 16 martori ai acuzării lipsesc 6, iar dintre cei 223 martori ai apărării lipsesc 133. Nu sunt de față dintre oamenii politici citați de apărare decât d-nii Sever Dan și Aurel Dobrescu.

Intre alții sunt citați d-nii: Forțu, Mihail Manoiilescu, Ilie Lazăr, Mitropolitul Bălan, Voi cu Nițescu, Ghiță Crișan, Sever Bocu, dr. Trifu, Constantin Teianu, Mihail Popovici, Zaharia Boilă, Ioan Moța, dr. Aurel Leucutița, dr. Ionel Pop. Corneliu Zelea Codreanu, Iuliu Maniu, Puiu Dumitrescu, etc.

Arestații se plâng că au fost insultați de public

Pe drum către consiliul de război și apoi în fața consiliului, arestații au fost huiduiți.

Eri au adus cazul la cunoștința consiliului, cerând să fie apărați de molestări.

D. președ. : Dar ați avut 40 de grenade pe care le-a dus Năstase după ce le-a luat dela Gligor Marian.

— Nu știu nimic despre aceste grenade.

— O să întrebăm și pe Năstase. V'am atras atenția că e nevoe de mai mult cavalerm.

— Nu pot spune decât ceea ce știu. Totdeauna am spus prietenilor mei să aștepte să fie gata pentru apărarea M. S. Regelui.

Alte interogării

E interogat apoi lt. Baciu, care declară c'a fost chemat la București, apoi sublt. Năstase, care a dat relații, dimpreună cu Fericeanu, despre inspecția făcută de Precup astă toamnă pela aderenții mobilizați la restaurante.

E întrebă apoi din nou Precup, despre faptul dacă a urmărit să formeze un guvern sub președinția sa, și dacă a cerut așa ceva Suveranului. Precup recunoaște că s'a discutat alcătuirea unui guvern de români neaoși, dar că e de domeniul fanteziei că s'ar fi dus să ceară Suveranului puterea.

S'a interogat apoi maiorul Nicoară și sublt. Năstase, privitor la lada cu grenade adusă de Năstase la casa lui Precup după arestarea acestuia, și transportată apoi de maiorul Nicoară la Ploiești, la depozitul de bagaje din gară. Maiorul Nicoară spune că nu știe ce era îngeamantan, dar bănuia.

Atât maiorul Nicoară cât și căpitanul Mesaroșu, care a fost interogat apoi, au declarat că s'au atașat lui Precup pentru că s'apere pe Suveran. Interbat de ce n'a raportat cazul, dat fiind că era comandantul găzii parlamentului, căp. Mesaroșu spune că nu era nimic de raportat.

Interogatorul lt.-colonelului Precup

Indată după citirea ordonanței definitive, s'a luat interogatorul principalului acuzat, colonelul Precup, care declară că voia să apere cu prietenii săi pe M. S. Regele, și că n'a făcut niciun complot.

Președintele: — Prin ce mijloace duceai acțiunea?

— Prin mijloace pașnice.

— Dar granatele de aici?

— N'am cunoștință de ele. Dar s'au găsit la dv.!

— N'a existat nici un fel de complot s'au acțiune subversivă din partea noastră. Când unii dintre prietenii noștri mi-au spus că vor să-și procure grenade și arme, le-am spus că nu ne trebuie armament, ci numai revolverele cu care să ne apăram.

În întreg dosarul nu există nimic. Tot ce este acolo e smuls prin teroare.

Ne-au ținut în întunec 12 zile. Ne sculau noaptea de 2—3 ori, punându-ne fel de fel de întrebări.

D. lt.-col. Hotineanu, comisar regal: Ce fel de teroare? Toți acuzații au fost bine tratați.

Acuz. lt. col. Precup: Stau la dispoziția dv., d-le președinte, pentru orice întrebare.

Președintele a pus apoi întrebări acuzatului cu privire la acuzații dela Cluj, pe cari i-au chemat de Paști la București. Precup desminte că ar fi chemat la București pe sublt. Năstase, la ceea ce președintele spune că va fi interbat despre aceasta acuzatul Orban. Cu privire la căp. Fleșaru, colonelul Precup recunoaște că l-a chemat la București, iar la întrebarea dacă i-a spus s'aducă arme, răspunde că i-a spus s'aducă numai arme ușoare, pentru apărarea M. Sale.

D. președ. : Sunt mărturie sd-robitoare pentru d-ta. Se dovedește că aveți un arsenal întreg de muniții.

Lt.col. Precup: Eu le-am spus să n'aducă arme și muniții, fiindcă nu ne gândeam la luptă.

RADIO

1875 m. Radio România 20 kw și

364,5 m. București 12 kw.

Sâmbătă 21 Aprilie

Ora 20: Profesor N. Iorga: Creațiunea italiană.

Ora 20.20: Liviu Șaban — romanțe românești: Smaranda; La fântâna cu găleata; Mi-e dor, De ce m'ați dus de lângă voi; Taci inimă; Cu sorțul negru prins în brâu.

Ora 20.45: Al Bădăuță: Cheile Oarzei. 21 Orch. Radio. 21.40 Poșta-Radio. 22 Orchestra Radio: H. Weber: Potpuriu de valsuri de Jon. Strauss. Hrubi: Potpuriu pe motive de Lehar.

Ora 22.45: Radio-Jurnal.

Ora 23: Transmisiunea dela restaurantul Enescu: Orchestra Gr. Dinicu.

Duminecă, 22 Aprilie

Ora 10. Transmisia Serviciului religios dela Sf. Patriarhie.

Ora 11.30. Pr. C. Dron: Cronică religioasă.

Ora 11.45. Muzică religioasă (plăci).

Ora 12. Orchestra Radio.

Ora 13. Plăci.

Ora 13.15. Orchestra Radio.

Ora 17. Dr. D. Pașcanu: „Cei 7 ani de acasă” din punct de vedere sanitar.

Ora 17.30. Al. Lascarov-Moldovanu: De vorbă cu sătenii.

Ora 17.45. George Acsinteanu: Viața satului.

Ora 18. Orchestra Petre Moțoi.

Ora 19. Radio Jurnal: Caleidoscop.

Ora 19.15. Orch. Petre Moțoi.

Ora 20. Gh. Breazul: Istoria muzicii.

Ora 20.20. Muzică instrumentală.

Ora 20.45. Gh. Mugur: Săptămâna.

Cine matograful

CENTRAL

Sâmbătă, premieră!
Cea mai captivantă producție a secolului

Steaua din Valencia

In rolurile principale:
fermecătoarea **LIANE HAI**, **Ossi Oswald**, **Oscar Sima**
Duminecă și Luni la orele 11¹/₂, a. m. și 3 p. m. taxele de intrare reduse.

SELECT

Programul de azi!

Demonul Rusiei

(Rasputin)
In rolurile principale:
John Ethel Lionel } **BARRYMORE**
Duminecă și Luni la orele 11¹/₂, a. m. și 3 p. m. taxele de intrare reduse.

CORSO

Programul de azi!

Operetă frumoasă cu

LIANE HAI

Doi într'o noapte

Paul Kemp, Gustav Diesel, Paul Otto, Ery Boos, Fritz Odemar
Lei 10—15—20

Duminecă și Luni la orele 11 a. m., două filme 'ntr'un program: **Valsul dragostei**, operetă cu **Lillian Harvey, Willy Fritsch, Georg Alexander și Simba**, regele animalelor. Film de vânătoare din Africa.

Ieri a început congresul internațional al cinematografului educativ

La Roma s'a inaugurat ieri dimineață congresul internațional al cinematografului educativ.

La acest congres sunt reprezentate 43 de țări.

Cuvântarea comemorativă a fost rostită de d. Mussolini care printre altele a spus următoarele:

Cinematograful este un aspect din cele mai interesante și mai puternice ale evoluției umane. În fiecare zi mii de filme sunt prezentate în zeci de mii de săli, în fața a milioane de spectatori. Producția cinematografică poate fi împărțită în trei categorii: 1.

producția recreativă, adesea interesantă, câteodată năivă; 2. producția mai mult sau mai puțin clandestină a cărei influență dăunătoare se exercită asupra tineretului și sfârșește prin a ataca fundamentele esențiale ale societății; 3. producția educativă și instructivă, al cărei rol poate fi considerabil dacă ținem seama de criteri artistice și este lipsită de pedanterie.

Guvernul italian este convins că lucrările acestui congres pot influența dezvoltarea civilizației umane, — a încheiat d. Mussolini.

Farmacii de serviciu

Arad
Vojtek: Bul. Reg. Maria.
Danciu: P. Mihai Viteazul.
Berger: Calea Șaguna.
Bernat: Gara Cfr.

Incercați restaurantul AZUGA (fost KISPIPA)

Bere la pahar Azuga, specialitatea Caralman se găsește numai aici; grătar special, ciorbă de burță și tot felul de mâncări românești. Menue și abonamente. Muzică țigănească
Proprietar:
Emil Schnabel, Orade

ABONAMENTE :

Lei 500 pe an, 275 pe 6 luni, 150 pe 3 luni.

Pentru bănci, cafenele, industrii, toate instituțiile particulare și administrațiile publice: lei 1000 anual, 600 pe 6 luni, 300 pe 3 luni, în străinătate: 2000 lei anual.

Fiecare doamnă elegantă poartă mănuși

WESTEND

Cele mai fine, cele mai durabile și cele mai ieftine

Șoimii României

din Arad pregătesc pentru Sâmbătă 21 Aprilie, în saloanele Cercului Românesc, cel mai reușit bal al sezonului, dela care nici un român nu trebuie să lipsească

BOIANGERIA ȘI SPĂLĂTORIA CHIMICĂ ȘTEFAN SZILÁGYI

STRADA VLAHUȚĂ Nr. 58 ORADE STR. GEN. MOȘOIU Nr. 4
Spală, curăță și vopsește orice îmbrăcăminte feminină și bărbătească

Mărfuri de textile ne mai pomenit de ieftine la KOVACS

ARAD, STR. EMINESCU No. 7.

Zefir culori vărgat	Lei 10	Bumbac pt. țesut	Lei 2
Pânză galbenă, americană	10	Muline D. M. C.	2
Pânză albă	12	Ață pt. croșetat D. M. C.	17
Marchizet cu desene	14	Ață italiană pt. mașină	5
Batist colorat pt. combineuri	20	Tablete de vată	6
Pânză înalbită	18	Ciorapi bărbătești	8
Zefir pt. cămăși cal. I.	18	„ pt. dame	10
Stofă pt. rochii	30	Șosete pt. tenis	8
Tussor colorat	35	Șervețele pt. masă	10
Delain lavabil	22	Ștergare	14
Angin, inlet	24	Chiloți de mătăasă	35
Clot pt. plapome	65	Indispensabili Cöpper	30
Pânză pt. cearceafuri	48	Fețe de masă de damasc o garnitură	290

Pt. provincie se trimite prin poștă

Caffée-Restaurantul CENTRAL de sub conducerea lui IOSIF PFERSCHY
 Intrarea prin strada Alecsandri
 Meniu după listă: 20 lei — Bucătărie specială — Vinuri de Podgorie — Bridge și rummy

Vieța sportivă

D. Lucescu despre teamul României

Președintele Unirei-Tricolor și casierul Federației d. N. Lucescu a făcut „Gazetei” următoarele declarații în privința formării teamului românesc la matchul cu Iugoslavia:

— „Pentru mine, cu toate matchurile de trial cari au avut loc, echipa națională rămâne încă o problemă” declară d-sa. Lucru foarte explicabil de altfel. Avem un lot de 15—16 jucători toți perfecți, toți admirabili.

„In fiecare compartiment al formației sunt diverse formule care circulă cu insistență printre federați. Fiecare crede că formația lui este cea mai meritată, cea mai bună. Același lucru se petrece și între sportivii noștri cari în ultimele zile nu fac altceva decât să aștearnă pe hârtie, o sumedenie de formații, unele mai bizare ca altele, socotindu-le pe toate capabile a satisface diverse preferințe. Vrei un exemplu?

În poartă unii văd mai bine pe Püllock. Alții îl apreciază pe Zombory. Foarte puțini îl aduc în discuție pe Czinczer.

În linia de fund, se discută mai des de cuplul Vogl—Albu. Alții îl scot din discuție pe Albu și-l înlocuiesc cu Burger. Unii nu-l introduc pe Vogl, văzând linia de fund compusă din Burger—Albu, fie din Chirolu—Burger.

Linia de mijlocasi, altă dată partea cea mai tare a echipei, este astăzi cea mai slabă prin indispoziția lui Lakatos și Moravetz. Formarea definitivă a acestei linii va scoate periați federalilor. Cea mai discutată este însă linia de atac.

Pentru aceasta dau câteva versiuni cari circulă ca să-ți dai seama de marea problemă care se pune selecționeurilor. Bindea, Baratzki, Sepi, Schwartz, Dobay;

Bindea, Covaci, Baratzki, Schwartz, Dobay;

Bindea, Baratzki, Climek, Schwartz, Dobay;

Bindea, Covaci, Climek, Baratzki, Dobay;

Așa stând lucrurile nu mă aștept să formulez o formație proprie. Aștept decizia biroului federal de luni seara, când se va putea ști în mod precis cine urmează să ne reprezinte în matchul cu Iugoslavia.”

Matchurile săptămânii
București
 Sâmbătă: Universitatea—CFR, pentru Divizia Națională. Favoriții matchului sunt clujenii.
 Duminecă: Universitatea—Covaci, pentru Cupa României.
 Luni: Ripensia—Unirea-Tricolor, pentru Divizia Națională.

Arade
 Duminecă: Brașovia—Crișana, pentru Divizia Națională. Orădanii vor învinge cu scor.

Timișoara
 Duminecă: Tricolor—Chinezul, match divizionar.

Cluj
 Duminecă: Juventus—România, pentru Divizia Națională.

Sibiu
 Duminecă: Șoimii—CA Oradea, match divizionar. CAO este marea favorită a matchului.

Arad
 Duminecă: CAA—SGA, Hakoah—Unirea, Șoimii CFR—Transilvania, Tricolor—Olimpia PTT, matchuri de campionat ale categoriei I.

UDR Reșița—AMEFA, match amical.
 Luni: Lugoj—Arad, match interorase amical.

Brăila
 Gloria CFR (Arad)—Franco-Română, pentru Cupa României.

Arădanii vor învinge cu siguranță, însă la limită.
 Gloria CFR: Halga,—Hustig, Volentir,—Săbău I, Dobra, Pecican,—Igna, Tabac, Faur II, Mărienuț, Mercea.

Luni: Gloria CFR va susține un match amical la Galați.
 Arădanii au părăsit localitatea ieri seara sub conducerea directorului sportiv d. Coriolan Lupșa.

Campiona Aradului joacă pentru prima dată în aceste două mari porturi dunărene.

Apartament modern 4 camere și dependințe casă nouă vedere spre parc

de închiriat
 del. 1 Maiu 1934
 Bulevardul Carol No. 55.

Reduceri de 50% pe c. f. r.

Direcțiunea generală Cfr. a acordat reducerea de 50 la sută din taxele tarifului tren de persoane vizitatorilor expoziției demonstrative a educației fizice, ce va fi deschisă în București dela 6 Iunie până la 1 Iulie a. c. — La ducere cel interesat va călători cu bilete de tren cu prețul întreg. La înapoiere stațiile București Nord-Sud-Est vor viza biletele ce au servit la ducere, fără altă taxă, pe baza certificatului semnat de comitetul organizator. Vizitatorii nu au voie să intrerupă călătoria, atât la ducere cât și la înapoiere. La trenurile accelerate sau rapide se va plăti integral costul suplimentului și tichetului, atât la ducere cât și la înapoiere.

Când se vor face alegerile parțiale

Ministerul de interne a decis ca alegerile cari urmau să aibă loc la Năsdud în ziua de 29 Aprilie, să fie amânate pentru 27 Mai a. c.

Tot în această zi vor avea loc alegeri pentru un loc de deputat în jud. Odorhei. În ziua de 29 Aprilie vor avea loc numai alegerile parțiale din jud. Rădăuți.

Știri din Brad

La mina de aur a soc. „Petrosani” din com. Săliște (Hunedoara) s'a întâmplat un grav accident. Pe când patru mineri sfredeleau în stâncă, găuri, pentru dinamită, sfredelul unuia a dat într'o gaură veche în care se găsea dinamită ce nu explodase încă și care a explodat imediat dărâmand peste bieții muncitori pereții minei rănindu-i grav. La fața locului s'au deplasat primul-procuror și directorul Casei Cercuale din Deva, precum și un medic care a dat răniților primele ajutoare.

O editură nouă. — D. ing. Gh. Minovici, cunoscutul cărturar din localitate, a luat inițiativa înființării unei edituri în Brad. Ea va purta numirea „Pantheon” și va fi condusă de proprietarul actualei tipografii „Zarand”. Prima carte ce se va tipări, va fi un roman al dlui Anton Holban; apoi urmează o traducere din franțuzește a dlui ing. Minovici.

— Organizația liberal-georgistă din Hunedoara proiectează lansarea unui oficios săptămânal care ar apare la Deva, începând cu luna viitoare.

D-rul Voronoff vine în Ardeal

Vestitul doctor întineritor Sergiu Voronoff pleacă astăzi dela București într'o excursie pe Valea Prahovei și-apoi la Sinaia, Sibiu, Reșița, și se va înapoia din Ardeal la Paris.

S'a dus în vizită la servitoare și a furat dela stăpân

Un caz destul de interesant a fost reclamat azi dimineață la chestura poliției din Arad. Locuitorul Ioan Rozenberg din Arad, str. T. Vladimirescu s'a plâns că aseară i s'a furat din casă suma de 4700 de lei. Intrebat cine a fost la dânsul, el a spus că aseară a fost în vizită la servitoarea sa tânărul dentist Iosif Schneider din Arad-Nou. str. Eminescu 10, și că acesta a rămas câteva timp singur.

Fiind arestat, dentistul și-a recunoscut fapta pentru care a fost înaintat parchetului.

TEATRUL MUNICIPAL TIMIȘOARA

VINERI, 27 APRILIE 1934

PALATUL CULTURAL ARAD

SĂMBĂTĂ, 28 APRILIE 1934

UN SINGUR CONCERT

DAT de CELEBRUL VIOLONIST'

BRONISLAW

HUBERMAN

LA PIAN

PROF. SIEGFRIED SCHULTZE

DIN VIENA

BILETELE (95—295 LEI), PENTRU TIMIȘOARA, LA CASA TEATRULUI, TELEFON No. 102 — LA ARAD, LA LIBRĂRIA ȘANDOR, TELEFON No. 511

Moartea scriitoarei Constanța Hodoș

Ieri noapte a încetat din viață, după o îndelungată suferință trupească, scriitoarea de toți recunoscută Constanța Hodoș.

Născută acum 74 ani, în comuna Zimbru din Munții Apuseni, purtată în copilărie pe genunchi de răcătorul Avram Iancu, oaspe des pe prispa casei părinților ei, Constanța Hodoș a trăit câteva vreme în orașul nostru, la Arad, apoi a trecut în țară, la București, unde de timpuriu și-a început cariera literară, mai întâi la „Viața” lui Al. Vlașuță, apoi la „Semănătorul”, alături de Gh. Coșbuc, Ion Gorun, Șt. O. Iosif și alții, continuându-și colaborarea la alte numeroase publicații și întemeiând ea însăși „Revista Noastră”, unde au debutat Elena Farago, Gh. Topârceanu, I. Soricu și alți scriitori, cari și-au făcut drum larg mai târziu.

Opera sa de căpetenie rămâne romanul „Martirii”, tipărit înainte de război în editura „Minerva”, apoi în mai multe ediții, dela 1918 incoace, înfățișând cea mai reușită icoană

a frământărilor Ardealului românesc în preajma revoluției de la 48 și după aceea. Constanța Hodoș are la activul ei numeroase alte volume de nuvele: „Spre fericire”, „Frumos”, „Departa de lume”, „Lilica iubeste”, o serie de povestiri pentru copii: „Rodica”, „Picolo”, teatru pentru copii, de asemenea articole și portrete răspândite prin diferite ziare și reviste.

Pe scena Teatrului Național i s'au jucat două piese de teatru: „Aur” și „Mântuire”, primite cu elogii de critica dramatică a vremii. Avea pregătită pentru reprezentare o dramă istorică: „Caterina Varga”, în care se evocă figura faimoasei eroine din pragul revoluției dela 48.

Constanța Hodoș a fost soția scriitorului Ion Gorun, mort acum cinci ani, și e mama distinsului nostru confrate Al. Hodoș, fost director general al teatrelor, azi prim-redactor al ziarului „Țara Noastră”.

Trimitem îndureratei familii întreaga noastră părere de rău pentru pierderea încercată.

PLANUL

(FRONTUL SUBTERAN)

Cea mai formidabilă producție cinematografică. Războiul mondial. Scene de pe frontul anglo-german.

In curând la CENTRAL

S'a deschis cea mai plăcută terasă FR. CARACIONI

Bere Azuga

INTERCONTINENTALA

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ DE TRANSPORTURI ȘI COMUNICAȚIE

FACE TRANSPORTURI ȘI VĂMURI PE ÎNTREG GLOBUL

la FRĂȚII CZMOR măcelari, Arad, strada Meșianu No. 3

se află zilnic carne proaspătă de vită, porc, vițel și miel de primă calitate. — Mezeluri delicioase.

15 ani dela desrobirea ținuturilor arădane

(Urmare din pagina I-a.)

Adunările și parastasele de mâine

Aniversarea desrobirii va fi sărbătorită în tot județul, și anume:

In cele mai multe comune mâine, 22 Aprilie.

In satele plășii Chișineu, poimâine, 23 Aprilie (St. Gheorghe), din cauză că mâine e la Chișineu târg de țară.

In satele de munte dela Radna încolo (cu excepția Săvârșinului, unde adunarea are loc mâine), aniversarea se va prăznuși de mâine-o săptămână, la Bărzava, Vărădia și Petriș.

La unele adunări vor participa și săteni din satele învecinate. Satele acestea le dăm mai jos în paranteză, alături de satul unde se ține adunarea.

La fiecare adunare vor lua parte și vor vorbi și delegații dela Arad ai Ligii Antirevizioniste, și anume:

La Nădlac (Pereg), d-nii prof. Nestor Blaga și deputat dr. Coțoiu.

La Șeitin (Semlac), d-nii dr. Eugen Crăznic, Aurel Urea și Nestor Blaga.

La Pecica (Bodrog), d-nii dr. Al. Stoinescu și dr. Sabin Șuagă.

La Turnu (Iraș, Sederhat), d-nii Al. Cheveresan, Gh. Salos.

La Curtici (Macea), d-nii ing. G. Ispravnic, dr. Virgil Costin, I. Lipovan și corul „Armonia”.

La Șumand d-nii dr. P. Petriș, dr. T. Covaci.

La Sântana (Cumnăuș, Olari, Caporal Alexă), d-nii ing. R. Cărpinișan, Tr. Popescu, ing. Ion Bobărnac.

La Șiria (Gașa, Măscă), d-nii dr. P. Puticiu, Const. Popa.

La Covăsânți, d-nii I. Fleșeriu, Vintilă Popescu, Gh. Popa.

La Pâncota (Seleuș, Măderat), d-nii Const. David, Aug. Miclea.

La Agriș (Drauf, Arăneag), d-nii dr. Șt. Țiriac, Aurel Hurduban.

La Târnova (Chieri, Dud), d-nii Ion Bupte, Tudor Demian.

La Tauți (Minișul de sus, Minișel, Nadăș), d-nii ing. Val. Barbosu, ing. Virgil Botiș.

La Șilindia (Luguzău, Satul Mic), d-nii Șt. Lucaci, Aurel Lucea.

La Zărand (Cintei, Sinteia Mică), d-nii dr. Dimitrie Faur, G. Laichici.

La Șicula (Chereluș, Gurba), d-nii Tr. Orădan, Cincu Lazăr.

La Cermei, d-nii Ion Platoș, P. Șandor.

La Berechiu (Apateu, Vânători), d-nii păr. Mihut, V. Cheșcu.

La Ineu (Mocrea, Bocsăg, Regele Carol, Moroda, Iermata, Mănerău), d-nii dr. I. Pescaru, ing. Eug. Șincal.

La Măndruloc (Cicir) d-nii dr. Liviu Puticiu, Const. Dogariu.

La Sâmbăteni d-nii dr. T. Covaciu, dr. V. Tudor, Iulian Lucea.

La Ghioroc (Cuvin, Miniș), d-nii Ion Mladin, Nic. Cristea.

La Radna (Cladova, Milova, Odvoș), I. P. Crivăț, Miron Coșoreabă.

La Săvârșin (5 comune din împrejurimi), d-nii Isaia Tolan, Ion B. Martin.

La Aradul-Nou, d-nii dr. N. Popovici, V. Ugrin.

La Șagul (Engelsbrun), d-nii Eugen Târziu, Vasile Mircea.

La Șebiș, d-nii av. dr. Aron Petruțiu, av. Tiberiu Dragoș.

Adunările și parastasele de poimâine

Din cauza târgului dela Chi-

șineu, adunările și parastasele din această plasă au loc Luni, 23 Aprilie, și au fost delegați la ele dela Arad:

La Șiclău, d-nii Dr. Sever Ispravnic jun. și Mandă Ioan.

La Grăniceri, d-nii I. P. Crivăț și Nonu Mircea.

La Socodor, d-nii Orădan Traian și Popescu Traian.

La Chișineu, d-nii av. Petruțiu Aron și av. Tiberiu Dragoș.

La Vârșand, d-nii Mircea Amar și Moșorca Bojidav.

Comemorarea desrobirii la Orade

Orade, 21. — Impliniindu-se ieri, 20 Aprilie, 15 ani dela desrobirea Orăzii, s'au făcut în capitala Bihorului manifestații impunătoare, cari au făcut să tresalte toată suflarea orădană.

Comemorarea s'a început cu slujbe solemne, oficiate la catedrala ortodoxă, unde a vorbit P. S. Sa arhiepiscopul Andrei Crișanul, și la catedrala unită, unde a slujit I. P. S. Sa arhiepiscopul Valeriu Frențiu.

Dela biserică, autoritățile și imensul public au trecut în piața Unirii, unde a intonat imnuri naționale muzica regimentului

de infanterie și a vorbit d. general Cica. A urmat defilarea trupelor, a studenților și cercețaișilor, apoi comemorarea s'a continuat la primărie, unde a vorbit în numele Reuniunii Femeilor române d-na Condrea, iar d. Teodor Neș, directorul liceului, a ținut o impresionantă cuvântare, arătând suferințele neamului românesc sub jugul maghiar și luptele date de bihoreni pentru apărarea naționalității lor.

Serbările s'au continuat toată după amiaza, iar seara la teatru.

Porcăriia dela Budapesta

In legătură cu scandalul din capitala Ungariei, excelenta publicație de specialitate „Sportul Național” din Timișoara, publică, cu titlul de mai sus, un interesant articol din care cităm următoarele:

Nici-odată n'am avut o părere prea bună despre felul cum se arbitrează în streinătate, dar cele petrecute cu ocazia campionatelor europene de box, întrec cu mult idea ce o aveam despre apucăturile judecătorilor sportivi.

La football ne-am obicinuit să primim cu cinism intervenții arbitrului pentru a dirija spre rezultatul dorit pe un participant favorizat.

Nu ne-am așteptat însă ca într'o exhibiție atât de importantă, ca reuniunea de box dela Budapesta, unde funcționa un juriu internațional, arbitrii și oficialii unguri, vor reuși să-și asigure complicitatea fără scrupule a unor, cari erau chemați să patroneze echitatea și cavalerismul în acest meeting de box.

Grație coaliției arbitrului din Budapesta, reprezentativii noștri au fost eliminați. Sentința juriului părtinitor a fost atât de vădit eronată, că la un moment dat publicul, care nu putea fi convins să fie cu totul de partea porcării, a huiduit din plină inimă cu ocazia publicării rezultatului.

Dupăce gluma s'a îngroșat, echipa noastră s'a retras dela lupte, părăsind sala în mod ostentativ.

Trebuia părăsit bălciul denumit „campionat de box”, deja în momentul, când Borcea a primit surpriza de a fi eliminat pe nedrept.

S'a crezut atunci, că decizia eronată nu este decât o greșeală care trebuie uitată.

Dar a câștigat Oșca, a câștigat și Iordănescu însă li s'a furat decizia.

Apoi culmea tuturor, David, care a fost învingător indiscutabil, a fost declarat învins, i s'a escamotat decizia.

D. Ottescu, un om ponderat, un adevărat sportiv și doctor în box, a declarat, că dacă am fi fost punctați cinstiți, România ar fi intrat cu cinci boxeuri în semifinală iar David ar fi fost, cu siguranță campion.

Sperăm că lucrurile nu se vor opri aici.

Oficialitatea noastră trebuie să răspundă unguirilor așa cum se cuvine.

Toți boxeurii români sunt amatori în înțelesul cel mai mai strict al cuvântului.

Ungurii sunt pseudo-amatori cu posturi gras retribuite, la fel cum este CAO amatoare în foot-ball.

Boxul în Ungaria este sprinjinit de stat, la noi este oficial condamnat.

Boxeurii noștri, după ce știu să boxeze, sunt siliți, din lipsa de mijloace materiale, să se declare, în mod onorabil, de profesioniști.

Să nu uităm, că avem un lot considerabil de boxeurii profesioniști, cari, dovadă a capacităților ce posedă, sunt invitați în repetate rânduri în occident, să boxeze acolo cu cei mai indicați reprezentanți.

Ca exemplu dăm pe Toma Aurel, care a boxat Duminică la Manchester cu campionatul mondial Jackie Brown, cu care a avut un match greu și a cedat acestuia numai începând dela a 13 repriză, fiind învins, numai cu avantajul alonjei.

Cetiți „ECOUL”

Tipografia Lovrov & Co. Arad

„Al șaptelea: Călușul!”

Ziarul „Universul” publică în fruntea rubricii sale politice următoarele, în legătură cu noile dispoziții privitoare la cenzură, cari au fost aduse și la cunoștința presei din Arad, în consfătuirea de a seară dela prefectură:

„Am primit din partea cenzurii un fel de ucaz, semnat de d. locot-colonel Pella; comisar regal și șef al serviciului cenzurii.

Reproducem pentru edificarea cititorilor noștri acest ucaz așa cum ne-a fost trimis. Cititorii vor ști pe viitor de ce suntem nevoiți să tăcem în anumite chestiuni.

Ucazul conține șase puncte. D. comisar regal a uitat să noteze al șaptelea punct:

Călușul!

Acesta e adevărul: avem căluș la gură. De aci încolo vor putea manevra toți beneficiarii tăcerii la adăpost de denunțarea presei, la adăpost de oprobriul public.

Și se mai miră unii din ce cauză merg toate pe dos în biata noastră țară!

Iată acum textul ucazului ad-interam:

„In urma consfătuirii ce ați avut la Președinția consiliului de miniștri astăzi 17 Aprilie 1934, cu d. subsecretar de stat, Al. Mavrodi, dela Președinția consiliului de miniștri, am onoare a vă aduce la cunoștință și sub această formă dispozițiile în vigoare în ceea ce privește cenzura.

Chestiunile asupra cărora nu se admit comentarii de nici un fel sunt:

No. 1. Persoana M. S. Regelui și a membrilor dinastiei.

No. 2. Articole de natură a învrăjbi ura de rasă și clasă între cetățenii țării.

No. 3. Articole de incurajare și justificare a mișcărilor extremiste de dreapta și stânga.

No. 4. Articole care ar ataca politica oficială externă a statului român.

No. 5. Articole care ar stăvileni aplicarea legii conversiunii.

No. 6. Insfârșit orice articole sau informațiuni care ar fi de natură să atingă ordinea și liniștea Statului.”

Un îndrăzneț furt în județul Arad

Crimele și jafurile se țin lanț în județul nostru, mai ales acum când, pădurile inverzite oferă un adăpost sigur pentru bandele de spărgători.

Cu toate că despre temutul bandit Oprea, nu se mai vorbește nimic, nu este exclus ca mâna lui să nu fie amestecată în unele din aceste opere.

Ieri noapte a căzut victimă unei îndrăznețe bande de spărgători, locuitorul Ioan Lupu din comuna Iosași.

Fiind informați că stăpânul lipsea de acasă, hoții, cu ajutorul unei chei false, au

pătruns în casă, de unde au furat suma de 20.800 lei.

Ne stingheriți de nimeni, oaspeții nocturni, au trecut după aceea în prăvălie, răscolind toate mărfurile ca să găsească bani.

De aici n'au furat însă decât câteva pachete de tutun și țigări.

Jandarmii au început cercetările, însă cum până în prezent nu s'a găsit nicio urmă de bănuială, greu vor reuși să dea de urma autorilor cari au știut să lase totul în mister.

Informațiuni

Ministerul instrucțiunii a trimis o circulară tuturor inspectoratelor locale de învățământ primar, prin care le cere să întocmească tablouri de transferări solicitate de către învățătorii din circumscripțiile respective.

Aceste tablouri vor fi înaintate ministerului cu începere de la 1 Mai, când consiliul inspectorilor generali ai învățământului primar va începe să lucreze la aceste cereri de transferări.

S'a aprobat ca învățătorii dela școlile de aplicație care au obținut gr. I, în Iulie 1933, pe baza art. 213 din lege, să fie trecuți pe tabloul de transferări din acest an. Ei vor face imediat cereri de transferare și le vor înainta inspectoratelor respective.

D. căpitan, Assador, comisar regal, însoțit de un comisar de poliție, a procedat Joi la ridicarea sigiliilor dela redacția ziarului „Calendarul” suspendat din ordinul corp. II armat.

D. dr. Voronoff, însoțit de d. dr. Marius Georgescu, senator, și Șt. Neștescu, din direcția presei, va face o excursie în țară, cu automobilul spre a vizita Sinaia, Brașovul, Sibiu, Valea Oltului și Reșița.

Dela Timișoara d. dr. Voronoff va pleca cu Simpronul în Italia.

S'a anulat decizia prin care absolventele și absolvenții școlilor normale profesionale romano-catolice din Timișoara, cu limba de predare germană, erau admiși pe baza unui examen special din l. română să fie trecuți pe tabloul de capacitate, pentru a fi numiți la posturile vacante dela școlile și secțiunile primare de stat, cu limba de predare germană.

D. Octavian Goga va fiin Duminică 29 Aprilie, la orele 11 și jum., o conferință la Teatrul Comunal din Lugoj, tratând subiectul: „Renașterea națională a României”.

In ziua de Duminică, 22 Aprilie a. c., la orele 9, în locul Grădinii de copii No. 1, cercul cultural al învățătorilor din Arad organizează o sesiune culturală, în cadrul căreia va vorbi dna Irina dr. Grapă despre „Fețele unui veac”, volumul de eseuri filosofice subtilului poet și gânditor cian Blaga. Intrarea liberă.

Trenul de copii vienezi, cu de ani de-arândul ne aduce aci pe școlarii vienezi neiași de recreație și de învățare, ne va vizita și anul acesta. Familiile cari doresc primi un copil vienez ca să varș de joc pe lângă copiii lor pe timpul vacanței de vară, pot anunța această până la 5 Maiu la Casa Germană din Arad str. Unirii.